



“Antingen är idrotten succé eller katastrof”

- En kvalitativ studie om idrottslärares utmaningar med elever med NPF-
anpassningar

Johan Ahlström & Johanna Spring

GYMNASTIK- OCH IDROTTSHÖGSKOLAN
Självständigt arbete avancerad nivå 70:2023
Ämneslärarprogrammet: 2019–2024
Handledare: John Berg
Examinator: Mikael Quennerstedt

Sammanfattning

Syfte och frågeställningar: Syftet med uppsatsen är att undersöka hur väl lärare i grundskolan upplever att den utbildning de fått skapat förutsättningar för att möta NPF-elever i grundskolan. Studien syftar även till att undersöka vilket arbete de genomför samt vilken fortbildning de tagit del av kopplat till NPF.

I den här studien så har författarna använt sig av tre huvudfrågeställningar

- Vad har lärare i idrott och hälsa för erfarenheter och utmaningar kring att arbeta med NPF-anpassningar?
- Hur är lärarnas upplevelse kring den utbildning de har fått inom området?
- Hur upplever lärarna sin möjlighet till stöd och fortbildning?

Metod: Metoden som författarna har valt att använda sig av är en kvalitativ metod där de har intervjuat fem lärare som är utbildade och undervisar i ämnet idrott och hälsa. Alla lärare hade olika arbetslivserfarenheter men gemensamt för dem alla var att alla har tagit ut en examen från Gymnastik- och idrottshögskolan. Allt insamlat material har därefter bearbetats med genom en tematisk innehållsanalys.

Resultat: Lärarens arbete med NPF-anpassningar påverkas av faktorer som utmanande miljö och tidsbegränsningar. Svårigheter med lokaler, schema och underhåll påverkar engagemanget hos eleverna. Trots begränsad tid beskriver lärarna vikten av att avsätta tid för Anpassningar och önskar mer tid för planering. När det gäller lärarutbildningen framkommer en enhällig uppfattning om bristande kunskap kring NPF-diagnoser från Gymnastik- och idrottshögskolan där fokuset ligger på fysiska funktionsvariationer. Fortbildning och övrig utbildning varierar, beroende på skolledningens intresse och stöd. Nätverk och kunskapsutbyte med andra skolor och kollegor upplevs som värdefullt för att hantera utmaningarna. Sammanfattningsvis visar respondenternas erfarenheter på behovet av resurser, tid och utbildning för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö för elever med NPF-diagnoser.

Slutsats: Lärarna stöter på brister i utbildningen om neuropsykiatriska funktionsvariationer (NPF) och möter utmaningar i tillgången till relevant fortbildning. Tidsbegränsningar och ekonomiska hinder påverkar deras kunskapsinhämtning. Bristen på stöd, särskilt gällande tid och anpassade miljöer, påverkar förmågan att stödja elever med NPF. Förbättring av relationsutbildning, ökad fortbildningstillgänglighet och aktivt stöd från skolor kan främja en inkluderande undervisningsmiljö för elever med NPF-diagnoser.



**“Physical education is either a success or a
disaster.”**

- A qualitative study on PE teacher’s challenges with students with
neurodevelopmental disorders

Johan Ahlström & Johanna Spring

THE SWEDISH SCHOOL OF SPORT AND HEALTH SCIENCES
Master Degree Project 70:2023
Teacher Education Program: 2019–2024
Supervisor: John Berg
Examiner: Mikael Quennerstedt

Abstract

Purpose and Research Questions: The purpose of the essay is to examine how well teachers in primary schools perceive that the education they have received has provided them with the prerequisites to meet students with neurodevelopmental disorders (NPF) in primary education. The study also aims to investigate the specific practices they employ and the professional development they have undertaken in connection to neurodevelopmental disorders.

The research addresses three main questions:

- What experiences and challenges do physical education and health teachers face when working with adaptations for students with neurodevelopmental disorders?
- How do teachers perceive the education they have received in this area?
- How do teachers experience their access to support and professional development opportunities?"

Method: Employing a qualitative approach, the authors conducted interviews with five physical education teachers, each with diverse professional backgrounds but sharing a common graduation from the Gymnastics and Sports University. Thematic content analysis was applied to process the gathered data.

Results: The teachers' efforts in NPF adaptations are influenced by challenges such as a demanding environment and time constraints. Issues with facilities, scheduling, and maintenance impact students' engagement. Despite limited time, teachers stress the importance of allocating time for adaptations and express a desire for more planning time. Regarding teacher education, a unanimous perception emerges of inadequate knowledge about NPF diagnoses from the Gymnastics and Sports University, which predominantly focuses on physical disabilities. The availability of professional development and additional education varies based on the interest and support from school leadership. Networking and knowledge exchange with other schools and colleagues are seen as valuable in addressing challenges. In summary, teachers' experiences highlight the need for resources, time, and education to establish an inclusive learning environment for students with NPF diagnoses.

Conclusion: Teachers encounter deficiencies in education related to Neurodevelopmental Disorders (NPF) and face challenges in accessing relevant professional development. Time constraints and financial barriers impact their knowledge acquisition. Insufficient support, particularly concerning time and adapted environments, hinders their ability to assist students with NPF. Enhancing relationship education, increasing accessibility to professional development, and active support from schools can promote an inclusive learning environment for students with NPF diagnoses.

Innehållsförteckning

1 Bakgrund och problemställning	1
1.1 Begrepp.....	1
1.1.1 Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar	1
1.1.2 ADHD.....	1
1.1.3 Autismspektrum.....	2
2 Tidigare forskning	2
2.1 NPF i skolan.....	2
2.2 Anpassning av verksamheten.....	3
2.3 Läraren och mötet med elever	4
2.4 Sammanfattning av forskningsläget.....	4
3 Syfte och frågeställning	5
3.1 Syfte	5
4.2 Frågeställning.....	5
4 Teoretiskt ramverk	6
4.1 Ramfaktorteorin	6
5 Metod	7
5.1 Metodval	7
5.2 Deltagare och urval.....	7
5.3 Genomförande och intervjuguide	8
5.3.1 Transkribering.....	9
5.3.2 Kodning och analys	9
5.4 Etik och personuppgiftsbehandling	10
6 Resultat	12
6.1 Arbetet i vardagen.....	12
6.1.1 Elever med behov av NPF-anpassningar	12
6.1.2 Stöd i arbetet	17
6.1.3 Relationer.....	17
6.1.4 Ramfaktorer	19
6.2 Upplevelse av utbildning	21
6.2.1 Lärarutbildningen.....	22
6.2.2 Övrig utbildning och fortbildning.....	22

6.3 Tillgång och möjlighet till utbildning och fortbildning	23
6.3.1 Nätverk.....	24
6.3.2 Möjligheten till fortbildningskurser.....	25
7 Diskussion	26
7.1 Resultatdiskussion	26
7.1.1 Relationer och relationsbyggande.....	26
7.1.2 Utbildning	27
7.1.3 Tid och resurser	28
7.2 Teoridiskussion.....	29
7.3 Metoddiskussion.....	31
7.2.1 Styrkor och svagheter	32
8 Slutsatser.....	34
8.1 Förslag på vidare forskning	35
Käll- och litteraturförteckning	36

Bilaga 1 Intervjuguide

Bilaga 2 Missivbrev

1 Bakgrund och problemställning

Elever med olika NPF-diagnoser är vanligt förekommande i skolan och något som lärare möter på daglig basis (Hjörne, 2016; O’Leary et al., 2020; Thoren et al., 2021). Alla elever har rätt till att få extra anpassningar och/eller särskilt stöd för att kunna nå godkända betyg och undervisningen ska vara inkluderande för samtliga elever (Skolverket, 2023; Thoren et al., 2021). Det finns mängder av rekommendationer och tips riktade till lärare från både forskning och andra aktörer inom skolans värld (Higgins et al., 2018; Ljusberg, 2011; Malmqvist, 2018). Flera av rekommendationerna som finns innebär anpassningar av lektionssalar och anpassningar av den fysiska miljön (Felzer-Kim et al., 2021; Higgins et al., 2018; Ljusberg, 2011) Flera av de rekommendationerna riktar sig dock mot strukturerade klassrum vilket kan vara utmanande i en idrottshall där miljön är mer rörlig och förändras (Felzer-Kim et al., 2021). När vi tidigare undersökte tränares inhämtning av kunskap så lyftes aspekten av att inhämtning av ny kunskap var beroende av ett eget intresse av att leta fram kunskap på egen hand (Ahlström & Spring, 2022). Frågan blir där vidare om lärarna utifrån de ramfaktorer de har att förhålla sig till har möjlighet att göra de anpassningar som rekommendationerna föreslår?

1.1 Begrepp

Nedan följer ett antal begrepp som är relevanta att ha förståelse för när du läser uppsatsen.

1.1.1 Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar är samlingsnamnet för de funktionsnedsättningar som inkluderar olika tillstånd såsom ADHD, autism, dyslexi och motoriska svårigheter (Specialpedagogiska skolmyndigheten, 2023). De funktionsnedsättningar som författarna främst kommer beröra under denna uppsats är ADHD och diagnoser inom autismspektrumet.

1.1.2 ADHD

ADHD är en förkortning där AD står för *attention deficit* vilket kan översättas till uppmärksamhetsstörning. HD står för *hyperactivity disorder* vilket kan översättas till hyperaktivitetsstörning (1177 Vårdguiden, 2022). ADHD är en funktionsnedsättning som kan

innebära att man har svårt att sitta still, hejda impulser, svårigheter att koncentrera sig och behålla uppmärksamheten (1177 Vårdguiden, 2022). 1177 Vårdguiden (2022) beskriver vidare att ADHD kan vara mer synligt i stökiga och röriga miljöer.

1.1.3 Autismspektrum

Autism är en spektrumdiagnos och det kan finnas variationer av olika intellektuella nivåer och symptomen kan variera mellan olika individer (Specialpedagogiska skolmyndigheten, 2023). En person som har en diagnos inom autismspektrumet kan ha svårt att förstå sig på sammanhang och svårigheter i det sociala samspelet. Det kan vidare uttrycka sig i svårigheter att ha förståelse för vad andra människor tänker och känner och även hantera sinnesintryck i form av ljud och ljus (Specialpedagogiska skolmyndigheten, 2023).

2 Tidigare forskning

Nedan följer en redogörelse kring kunskapsläget inom området utifrån aspekterna *NPF i skolan, anpassning av verksamheten samt läraren och mötet med eleverna*.

2.1 NPF i skolan

Det finns flertalet gjorda studier som handlar om elever med NPF-diagnoser och deras situation inom ämnet idrott och hälsa. Studierna är gjorda i flera olika länder och därmed olika skolsystem (Carlson et al., 2006; Higgins et al., 2018; O’Leary et al., 2020). Inom det svenska skolsystemet har Thoren et al. (2021) och Malmqvist (2018) undersökt olika modeller för hur arbetet med NPF-anpassningar och specifikt elever med ADHD ser ut på olika skolor. Malmqvist (2018) har jämfört ett system mellan olika kommuner där vissa har speciella ”ADHD-klasser” för elever med behov av stöd och det i ett perspektiv kring inkluderande undervisning kontra att tillgodose elevernas behov. Upplägget med att skapa särskilda undervisningsgrupper för elever med NPF-diagnoser verkar vara något som är vanligt förekommande inom det svenska skolsystemet (Hjörne, 2016). Det uppstår ett dilemma mellan att tillgodose elevernas behov av anpassning och risken att de blir exkluderade (Hjörne, 2016; Malmqvist, 2018). Malmqvist (2018) menar att systemet bör följas upp och utvärderas. Det finns en risk att elever med NPF-diagnoser diskrimineras i nuvarande skolsystem (Ahmed et al., 2021).

Andra studier har undersökt modeller där NPF-elever är inkluderade i ordinarie klassverksamhet (Thoren et al., 2021; O’Leary et al., 2020). Det finns även där ett dilemma kring inkluderingen samt vilka konsekvenser det får för övriga i gruppen samt att det ska fungera för eleven som har behov av anpassning (Thoren et al., 2021). Det finns ingen tydlig rekommendation hur organiseringen ska se ut inom det svenska skolsystemet och det tenderar att vara upp till respektive skola eller kommun att fatta det beslutet och ta ställning till dilemmat (Ahmed et al., 2021; Hjärne, 2016; Malmqvist, 2018; Thoren et al., 2021). Vid en historisk återblick så visar Hjärne (2016) att andelen elever med behov av specialpedagogiska insatser har ökat inom den svenska skolan över tid och framför allt från 1990-talet och framåt. Lärare möter idag elever med NPF-diagnoser i sin undervisning på daglig basis (Hjärne, 2016; O’Leary et al., 2020; Thoren et al., 2021).

2.2 Anpassning av verksamheten

De flesta råd kring anpassningar är kopplat till strukturer av undervisningsmiljön (Higgins et al., 2018; Ljusberg, 2011; Malmqvist, 2018). Det kan handla om konkreta anpassningar av den rumsliga miljön samt pedagogiska modeller (Felzer-Kim et al., 2021; Higgins et al., 2018). Kring strukturer handlar det om att skapa en trygg miljö som eleverna känner igen sig i, som bjuder in till att lyckas (Higgins et al., 2018; Ljusberg, 2011). Thoren et al. (2021) menar vidare att pedagogik och metodval är avgörande för att nå fram till en bra och inkluderad undervisning för elever med NPF-diagnoser och för övriga elever i gruppen.

Felzer-Kim et al. (2021) och Higgins et al. (2018) ger konkreta råd kring anpassningar och hur det kan ske i undervisningsmiljöer i form av struktur av lokaler och pedagogiska modeller. Samtidigt så finns det ingen tydlig väg att gå som skulle passa utan i slutändan handlar det om att se till varje elevs individuella behov (Felzer-Kim et al., 2021; Hjärne, 2016; Lee & Haegele, 2016; Menear & Smith, 2011; Thoren et al., 2021; Zhang & Griffin, 2007). Sammanfattningsvis kan sägas att det finns flera vägar kring hur en anpassning kan ske och utfallen varierar (Ahmed et al., 2021; Carlson et al., 2006; Malmqvist, 2018; Thoren et al., 2021).

2.3 Läraren och mötet med elever

Relationer lyfts fram som en avgörande faktor kring att göra en lyckad NPF-anpassning som tillgodoser elevens behov (Carlson et al., 2006; Lee & Haegele, 2016; Malmqvist, 2018; O’Leary et al., 2020; Thoren et al., 2018). Relationsbyggandet ses som en viktig faktor genom att kunna tillgodose varje elevs individuella behov och att anpassningarna kan komma att behöva se olika ut beroende på elevens individuella behov (Hjörne, 2016; Lee & Haegele, 2016; Menear & Smith, 2011; Thoren et al., 2021; Zhang & Griffin, 2007). Likt nämnt tidigare så bygger delarna runt struktur på att ha en relation till eleven för att se och förstå den aktuella elevens behov (Felzer-Kim et al., 2021; Hjörne, 2016; Lee & Haegele, 2016; Menear & Smith, 2011; Thoren et al., 2021; Zhang & Griffin, 2007).

Ytterligare en aspekt som lyfts fram är att det finns behov av mer forskning och kunskap hos lärarna för att undervisningen av elever med NPF-diagnoser ska förbättras (Carlson et al., 2006; Malmqvist, 2018; O’Leary et al., 2020; Thoren et al., 2021).

2.4 Sammanfattning av forskningsläget

Sammanfattningsvis kan sägas att det finns vissa rekommendationer kring hur arbetet med NPF-anpassningar bör se ut. Allt som oftast kopplat till strukturer men mycket behöver anpassas utifrån individuella behov samt de förutsättningar som råder på respektive skola. Studierna är gjorda i olika länder och därmed olika skolsystemet vilket utifrån det även innebär olika förutsättningar för lärares arbete.

Utifrån det finns det en relevans att undersöka hur lärare i svenska skolan arbetar med NPF-anpassningar och hur utbildningen kring området ser ut.

3 Syfte och frågeställning

3.1 Syfte

Syftet med uppsatsen är att undersöka hur väl lärare i grundskolan upplever att den utbildning de fått skapat förutsättningar för att möta NPF-elever i grundskolan. Studien syftar även till att undersöka vilket arbete de genomför samt vilken fortbildning de tagit del av kopplat till NPF.

4.2 Frågeställning

Vad har lärare i idrott och hälsa för erfarenheter och utmaningar kring att arbeta med NPF-anpassningar?

Hur är lärarnas upplevelse kring den utbildning de har fått inom området?

Hur upplever lärarna sin möjlighet till stöd och fortbildning?

4 Teoretiskt ramverk

Som ett led i att förstå och analysera svaren från respondenterna användes ramfaktorteorin. Det vill säga yttre faktorer som påverkar lärare när de ska omsätta läroplanen och styrdokument i undervisningen (Linde, 2012). Teorin används genomgående i uppsatsen och bearbetningen av det insamlade materialet. I analysen används ramfaktorteorin i samband med tematiseringen av materialet. Där har ramfaktorer bildat sub-teman under de respektive huvudtemana där svaren från respondenterna kunnat härledas till ramfaktorer kopplat till de olika huvudtemana. Vidare används teorin som stöd för att förklara resultaten i diskussionsdelen. Ramfaktorteorin specifikt ska inte ses som en förklaringsmodell av ett undervisningsförlopp utan snarare en förklaring hur något sker men inte med en klar specifik händelse eller anledning (Lindblad et al., 1999).

4.1 Ramfaktorteorin

Ramfaktorteorin handlar om att lärare har flertalet yttre faktorer som påverkar deras undervisning. Exempelvis kan det handla om timplaner, gruppstorlekar eller tillgängliga lokaler (Lindblad et al., 1999; Linde, 2012). Det kan innebära att trots lärarens vilja att göra en anpassning så faller det inte ut som planerat på grund av ramfaktorer som blir ett hinder i utformningen av undervisningen (Lindblad et al., 1999). Lindblad et al. (1999) menar vidare att allt inte kan härledas till ramfaktorer utan lärarnas förnuft och individuella tankar vägs in i hur undervisningen slutligen utformas. Det vill säga att lärarens egna beslut och agerande är avgörande för hur undervisningen och en eventuell anpassning ser ut (Lindblad et al., 1999).

I denna uppsats blir ramfaktorteorin relevant i form av framför allt gruppstorlekar och tillgång till lokaler då det är vanliga aspekter som lyfts fram när det kommer till NPF-anpassningar (Felzer-Kim et al., 2021; Higgins et al., 2018; Ljusberg, 2011; Malmqvist, 2018). En faktor som gruppens storlek och konstellation kan påverka undervisningens utfall och därmed ses som en ramfaktor (Lindblad et al., 1999). Likaså lokalernas utformning och möjligheter till anpassning kan ses som en ramfaktor som påverkar utfallet av undervisningen eller att en eventuell anpassning görs (Lindblad et al., 1999).

5 Metod

Syftet med uppsatsen var att undersöka hur väl lärare i grundskolan upplever att den utbildning de fått skapat förutsättningar för att möta NPF-elever i grundskolan. Studien syftar även till att undersöka vilket arbete de genomför samt vilken fortbildning de tagit del av kopplat till NPF. Nedan följer en beskrivning över vilka metodval som har gjorts för att uppfylla studiens syfte.

5.1 Metodval

I denna uppsats så har författarna använt en kvalitativ metod med en semistrukturerad intervjuguide. Författarna har tagit avstamp från Bryman (2018) när metoden valdes. Författarna utgick också från frågeställningarna och valde därifrån att använda sig av en kvalitativ metod. Författarna ville ha mer öppna frågor vilket kan bidra till djupare beskrivning och förståelse av de frågor som ställs som i sin tur leder till att respondenterna har möjlighet att svara med sina egna ord och utvecklas sina svar (Bryman, 2018).

5.2 Deltagare och urval

I den här studien användes ett bekvämlighetsurval. Med det menas att författarna har använt sig av respondenter som fanns tillgängliga (Patel & Davidsson, 2019). Varför författarna valde att använda ett bekvämlighetsurval var för att det fanns utmaningar att hitta respondenter som var villiga ställa upp på en intervju. I den här uppsatsen så har författarna använt sig av fem respondenter där alla respondenter hade varierande arbetslivserfarenhet. Något som var gemensamt för alla respondenter var att de hade tagit sin idrottslärarexamen från Gymnastik- och idrottshögskolan i Stockholm. Studiens respondenter var lärare som arbetade på skolor i olika delar av landet. Författarna valde det breda spannet för att få ett bredare perspektiv på erfarenheterna. Kraven som behövde uppfyllas för deltagande i studien var att lärarna skulle vara eller ha varit lärare på grundskolan där eleverna gick efter grundskolans läroplan.

5.3 Genomförande och intervjuguide

Två av intervjuerna genomfördes på respondenternas arbetsplats då tekniken inte fungerade som planerat. Författarna valde då att genomföra intervjun fysiskt på plats i stället för att försäkra sig om att intervjuerna skulle genomföras. De övriga intervjuerna genomfördes digitalt via Zoom. Författarna valde att spela in hela intervjun för att därefter kunna transkribera materialet i efterhand. En annan aspekt till att intervjuerna genomfördes digitalt var att det skulle underlätta för respondenterna att delta i studien utifrån deras arbetsschema på skolan. Det öppnade även upp möjligheter till att genomföra intervjuerna utanför deras arbetstid. Författarna genomförde intervjuerna med videoinspelning för att försäkra sig om att ingen viktig information eller händelse skulle försvinna. Författarna försäkrar sig även om att inga feltolkningar har gjorts genom videoinspelning (Bryman, 2018; Patel & Davidson 2019). Intervjuerna genomfördes av båda författarna där en av författarna var aktiv och ställde frågorna och den andra tog en mer passiv roll och förde anteckningar under hela intervjun (Patel & Davidson 2019). Den passiva intervjuaren hade också möjlighet att ställa fördjupande frågor om hen kände att något behövde förtydligas.

Intervjuerna var semistrukturerade där författarna använde sig av en intervjuguide med förutbestämda frågor och teman. Författarna använde guiden som stöd vid intervjun och intervjuade respondenterna ut efter guiden. Respondenten hade frihet att prata om det som hen tyckte var relevant. Därav kom inte frågorna i någon bestämd ordning utan om respondenten svävade långt ifrån frågorna så lät författarna respondenten att prata till punkt och där efter leda in respondenten på rätt spår igen (Patel & Davidson, 2019). Den förutbestämd intervjuguiden användes till alla intervjuer för att få en högre reproducerbarhet (Bryman, 2018).

Innan författarna började med sina ordinarie intervjuer så genomfördes en pilotintervju med en nyexaminerad lärare. Denna intervju transkriberades inte utan genomfördes främst i syfte att fastställa att intervjuguiden var en bra grund för att besvara frågeställningarna. När pilotintervjun var genomförd så fick författarna feedback från pilotrespondenten om upplevelsen av att besvara frågorna och om respondenten hade önskemål om korrigeringar i intervjuguiden (Patel & Davidsson, 2019; Kvale & Brinkman, 2014). Pilotrespondenten ansåg att alla frågor var tydliga och kunde besvaras utan någon större svårighet därav ändrades inte

intervjuguiden efter pilotintervjun. Författarna ansåg även att frågeställningarna kunde besvaras utefter intervjuguiden.

5.3.1 Transkribering

Transkriberingen genomfördes direkt efter varje intervju eftersom författarna hade alla intryck färskt i minnet (Patel & Davidson 2019). Författarna spelade in intervjuerna med två olika tjänster för att säkerställa att hela intervjun spelas in och inget material skulle riskera att falla bort. Den ena inspelningstjänsten skedde via Zooms inbyggda inspelningsfunktion som spelade in både bild och ljud. Den andra tjänsten som användes var Apple iPhones inbyggda inspelningsprogram, *röstmemo*, där endast ljudet togs upp. Röstinspelningen var endast en backup om Zooms inspelningstjänst av någon anledning inte skulle fungera. När författarna skulle transkribera materialet så användes ett inbyggt dikteringsprogram av Microsoft Words. När all text var inmatad så började författarna tillsammans att lyssna igenom hela inspelningen ord för ord för att säkerställa att allt som sades kom med i materialet. Författarna lyssnade igenom inspelningarna flera gånger (Patel & Davidson 2019). Allt insamlat material sparades fram tills att uppsatsen var godkänd och publicerad på DiVA. Därefter raderades alla ljud och videoinspelningar samt att allt skriftligt material och personuppgifter förstördes och slängdes.

5.3.2 Kodning och analys

Efter att alla intervjuer var genomförda och transkriberade så gick författarna vidare in i fasen kodning och analysering och där användes Braun och Clarkes (2006) sex steg för analysering av material. Kodningen genomfördes med hjälp av en tematisk analys då författarna ansåg att detta gav en tydlig bild av alla utsagor vilket i sin tur förenklade processen när resultat och diskussion skulle skrivas.

I det första steget började författarna att bekanta sig med den insamlade datan. Därefter började författarna att söka efter generella koder och likheter mellan utsagorna. Författarna skrev ut alla transkriberingar och strök under de viktiga påståendena som ansågs vara relevanta för frågeställningarna. I fas tre så började författarna att söka efter teman och likheter mellan utsagorna. För att denna fas skulle bli så enkel och effektiv som möjligt användes post-it lappar där författarna skrev upp de understrukna påståendena från det

skriftliga materialet. Vidare i fas fyra så började författarna att söka efter gemensamma teman för att därefter tematisera post-it lapparna och hitta de generella tematiska koderna. I den här fasen så utgick författarna efter frågeställningarna och utifrån dem skapades huvudteman. Under fas fem så hade författarna tagit fram sina huvudteman som sedan namngavs. På det här sättet skapades ett träd med tre huvudteman som fick agera huvudgrenar och under respektive gren så placerades sub-teman ut. Där efter placerades de olika post-it lapparna ut där de olika citaten och utsagorna stod skrivna. Under sjätte och sista *kategorin* så började författarna att skriva och sammanfatta de olika tematiserade resultatet och därefter skriva ut det i resultat-och diskussionsdelen. I resultatet skrivs huvudtemat med en huvudrubrik och sub-temat presenteras med en underrubrik. Under rubrikerna så skrivs resultatet med sammanfattande texter och med styrkande citat från de olika utsagorna. (Braun & Clarke, 2006).

5.3.2.1 Ramfaktorteori

I den här studien har författarna arbetat utefter den teoretiska utgångspunkten som är ramfaktorteorin. Författarna har arbetat ut efter ramfaktorteorin i hela uppsatsen och detta var även något som uppkom naturligt för respondenterna att prata om, vilka utmaningar som finns. Författarna valde att inte skapa ett eget tema för ramfaktorer utan har låtit det vara integrerat i samtliga teman då det var något som framkom kopplat till flera huvudteman och ramfaktorteorin har i stället fått bilda sub-teman under de respektive huvudtemana där det varit relevanta och en påverkande faktor.

5.4 Etik och personuppgiftsbehandling

Under den här uppsatsen har författarna samlat in personuppgifter i form av namn, vilken skola lärarna jobbade på och ålder. Författarna la stor vikt kring de fyra huvudkraven från Vetenskapsrådet (2002). Dessa krav är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. För att försäkra sig om att informationskravet har behandlats så har respondenterna fått all information kring studien och studiens syfte. Författarna skapade också ett missivbrev med information kring vad studien handlade om och vad respondenternas medverkan skulle innebära. Alla potentiella respondenter fick ta del av missivbrevet och därefter besluta om sin medverkan. Samtyckeskraven har behandlats på så sätt att respondenterna själva fick bestämma över sin medverkan. Innan intervjun började så

fick respondenterna frågan om de ville medverka i studien eller ej. Detta spelades in och där efter fick respondenten information att hen när som helst kunde avbryta sin medverkan utan att lämna någon närmare förklaring till varför. Under konfidentialitetskravet så fick respondenterna information om att författarna kommer arbeta med största möjliga konfidentialitet. Författarna menar att ingen av respondenterna kommer kunna härledas till den enskilda personen i uppsatsen. Alla resultat är kodade för att alla respondenter ska behandlas konfidentiellt i uppsatsen. Under fjärde och sista huvudkravet som är nyttjandekravet så har det behandlats genom att allt insamlat material endast har används- och kommer endast användas till den här uppsatsen. Allt material som samlats in har lagrats enligt GIH:s rutiner där inga obehöriga kan komma åt materialet (Bryman, 2018; Gymnastik och idrottshögskolan, 2022; Patel & Davidson 2019; Vetenskapsrådet, 2002; Vetenskapsrådet, 2017).

6 Resultat

Under resultatdelen så har författarna analyserat det insamlade materialet och kodat detta ut efter tre huvudteman som är *arbetet i vardagen, upplevelse av utbildning, tillgång och möjlighet till utbildning och fortbildning*. Resultatet bygger på intervjuer från fem olika respondenter som har olika lång erfarenhet av läraryrket.

6.1 Arbetet i vardagen

Nedan följer en beskrivning av de framanalyserade huvudtemat *Arbetet i vardagen* och under detta avsnitt kommer det presenteras praktiska exempel från lärarnas arbete i vardagen. Under det här avsnittet kommer även sub-temat om ramfaktorer presenteras. Vidare har författarna döpt sub-temana till rubrikerna: *Elever med behov av NPF-anpassningar, Anpassningar, Utmaningar, Stöd i arbetet, Relationer, Ramfaktorer, Miljö* och slutligen *Tid*.

6.1.1 Elever med behov av NPF-anpassningar

Samtliga respondenter nämner att de har elever med NPF-diagnoser och är i behov av anpassningar i princip varje klass de undervisar i. Det varierar från klass till klass hur många det är samt i vilken utsträckning anpassningar behöver göras men sammantaget är det minst 1–2 elever per klass. De respondenter som hade erfarenhet från att ha undervisat både inom grundskolans tidigare och senare år upplevde att behovet av anpassningar minskade ju äldre eleverna blir då de har lärt känna sig själva och deras diagnos.

Erfarenhet lyfts fram som en viktig faktor i arbetet kring att möta individerna i den miljö de befinner sig. De flesta lärarna beskriver att erfarenheter bidrar till att ha förståelse för elever som behöver NPF- anpassningar. Vidare reflekterar lärarna att allt är individuellt vad varje elev är i behov av.

6.1.1.1 Anpassningar

Samtliga respondenter beskriver att de genomför någon form av anpassning under sina lektioner. De beskriver vidare att de anpassningarna som görs gynnar hela klassen såsom tydliga instruktioner kring aktiviteten och allmän tydlighet under idrotten och även alltid ha en plan B ifall något inte går som de hade tänkt.

En respondent för ett resonemang kring att hen gör Anpassningar men att hen inte vill särbehandla eleven. Hen beskriver att eleven ändå måste klara sig i framtiden med de förutsättningarna som finns. Vidare i reflektionen beskriver respondenten att eleven inte heller vill känna sig annorlunda.

*“Om man har en diagnos ska man inte ignorera den utan jag menar mer att det här sättet man hanterat det hjälper eleven att klara det för sen ska man ju klara det i vuxenlivet. Och om det alltid är, alltså OK du har en diagnos så då måste vi ta bortkom här vi gör, och om det alltid blir så då blir ju eleverna också väldigt så här de känner att de inte klarar det som de andra ska klara av, de känner att det är något fel på dem. Men det är mera så här, Jag hör dig, jag förstår dig, men det här behöver vi göra, så här ska det gå till, nu ska du gå bort och ha idrott med *namn* och då kommer ni göra det här...”*

En reflektion som några lärare för är att diagnoserna blir mer problematiska i unga åldrar vilket verkar bero på att elever inte känner sig själva och sin diagnos. Här beskriver lärarna att det verkar behövas flera Anpassningar när eleverna är yngre och går i grundskolan.

“Kändes mer på grundskolan och eftersom dom är äldre så har de ju mer än liksom lyckats få till hur man ska lösa sina problem och bekymmer så”

Något som flera respondenter är eniga om är att de Anpassningarna som kommer ut oftast är riktade till klassrumssituationer. Vilket de menar är när eleverna ska sitta still vid en bänk och inte ha någon som helst kroppskontakt med någon annan.

“De utgår ju tyvärr bara från klassrumssituationer oftast. Lite kan man använda men mycket får man ju skapa sin egen lilla Anpassning till.”

Sammanfattningsvis verkar det vara så att alla lärare använder eller är i behov av att göra Anpassningar och att det verkar finnas en del utmaningar för att genomföra dessa Anpassningar.

6.1.1.2 Utmaningar

Att ha elever med NPF- diagnoser och anpassningar så kommer det naturligt för respondenterna att prata om de utmaningar som finns. Sammantaget från alla lärares erfarenheter är att idrotten är en plats som elever med NPF- diagnoser älskar eller känner ett starkt motstånd till. *“... så är det ju lite så här, antingen är idrotten succé... Eller så är den katastrof”*

Något som flera respondenter pointerar var att eleverna ska känna en trygghet när de kommer till idrotten och den tryggheten är olika från individ till individ. En respondent beskriver att elever behöver förberedas inför lektionen. Eleven behöver ha tydliga instruktioner om vad som ska göras på lektionen och hur lång tid de olika momenten kommer ta. Något som de flesta respondenter är eniga om är strukturen. Många av eleverna som de undervisar kräver en god struktur och tydligheter kring momenten. De beskriver även att en utmaning i arbetet med NPF-anpassningar är att få alla elever att känna sig delaktiga och inkluderade. Många elever som har NPF-diagnoser kan ofta ha det svårt med det sociala samspelet. En respondent tar upp ett exempel i svårigheterna i just det sociala samspelet.

“Man ser att de tycker det känns jättejobbigt med sociala samspelet. Helt plötsligt ska man liksom kroka i varandra, eller att man ska prata med varandra eller att man liksom ska visa sig på ett visst sätt. Göra en kullerbytta tillexempel när någon annan ser, det finns ju inte på kartan liksom”

Vidare beskriver en annan respondent om utmaningar i det sociala samspelet mellan eleverna med NPF- diagnos och de andra eleverna i klassen. Elever med autism tenderar ha vissa utmaningar under lekar på idrotten där det finns regler. Här beskriver flera respondenter att elever med autism ofta håller hårt på regler och har svårt att ta att någon annan elev fuskar under ett tävlingsmoment.

“Jag har många elever med autism och dom klarar inte av när de inte följer regler till punkt och pricka och samtidigt är det ju så här att de är barn och alltså de vill vinna alltså dom, dom löser inte det om någon fuskar.”

En annan utmaning med detta menar respondenterna att de andra eleverna i klassen gillar att utmana och retas. En del elever gillar att trigga fram en reaktion. Detta verkar då bidra till att lekar och spel avbryts och då inte bara på grund av eleverna med NPF-diagnoser utan även de andra eleverna tenderar vara en bidragande faktor till det.

“Men alltså det avbryts heltiden och då i kombination med dom här som vill trigga och liksom jävlas och få i gång en reaktion”

Vidare verkar det som om det är skillnad i vilken diagnos som eleven har. Respondenterna beskriver att en elev med ADHD kontra en autismdiagnos har olika uppfattningar av idrotten. Det verkar som att elever med ADHD gillar idrotten och det är något som flera av respondenterna är eniga om.

“En som har ADHD mot någon som har autism är ganska stor skillnad... ADHD elever är inte lika problematiska i just idrott och hälsa, för oftast gillar de det ämnet. Där de med autism kan ha svårare, då man jobbar mycket i grupper och sådant och det är väl den svåraste eller den stora utmaningen tycker jag i alla fall att få med dem i gruppen”

En respondent beskriver en utmaning med att hitta balans mellan diagnoserna, beroende på vilken diagnos som eleven har. Hen menar att en elev med ADHD oftast växer på idrotten medan elever med en autism krymper under idrottslektionerna.

“Ja precis och sen är det ju så det är så olika för en del som sagt tycker att allt släpper när de kommer in hit. För här är det liksom något helt annat än den vanliga skolan och det kanske till och med där dom kan visa sig... Sedan finns det vissa som krymper jättemycket och som tycker det här är jätteobehagligt att komma in hit”

Vidare beskriver samma respondent att ADHD ofta har utlopp för sin energi och att dessa elever ofta känner sig duktiga och känner en trevnad på idrotten.

“... Men dom får komma in och verkligen känna att jag behöver inte vara tyst längre... då är de oftast duktiga och det kanske är den enda gången på hela dagen som de är bland de bättre”

Andra respondenter beskriver också utmaningar kring de elever som är tysta, drar sig tillbaka, inte pratar och är allmänt obekväma i just idrottsmiljön. Det verkar som om dessa elever faller bort och på så sätt gör det svårt att bedriva en inkluderande undervisning där alla ska få bli sedda. Här beskriver också respondenterna att vissa elever tycker idrotten kan vara en så pass jobbig och otrygg plats att de till slut inte vill komma till lektionen och här krävs det mycket insatser från lärarna att faktiskt försöka vinna tillbaka dem.

En till utmaning som alla respondenter tar upp är omklädningsrums miljön. Här verkar det vara en miljö som lärarna har svårt att göra något åt. Detta moment verkar också vara det som ofta skrämmer elever med NPF- diagnoser mest. Alla respondenter har dock hittat en egen strategi för att detta moment inte ska bli skrämmande och obehagligt. Vissa av eleverna får gå och byta om tidigare, andra elever får egna omklädningsrum och andra som inte ens dyker upp på lektionen på grund av det här momenten får möjlighet att slippa byta om.

“Eller det omklädningsrumsituationen? Kanske är det integrerat med puberteten liksom? Aa men skit i att byta om. Kör det lilla du kan”

“Omklädningsrummet är ju liksom o dusch och sådant det är ju ofta inte ens tänka på, och då får man helt enkelt förklara det, att liksom det viktiga är att du är här.”

“Man kan ju kanske säga att ibland kan dom ju till exempel få gå och duscha lite tidigare för att få vara själv, så. Det är ju det man kan erbjuda, men sällan något annat.”

Alla lärare är eniga om att med diagnoser så kommer det också utmaningar. Vissa elever utmanar mer och andra mindre. Vidare kan vi sammanfatta att utmaningarna inte bara ligger på den enskilda NPF- eleven utan alla i klassen påverkas. Anpassningarna som behöver göras för varje enskild lärare verkar också vara varje enskild lärares egna ansvar.

6.1.2 Stöd i arbetet

Respondenterna kände alla att de hade ett bra stöd för att kunna anpassa sin undervisning. Flera av respondenterna tog upp att de hade stöd från specialpedagoger på skolan men att dessa oftast var bäst applicerbara i klassrumsmiljön och inte i en idrottshallmiljö. Som nämnt tidigare verkar detta vara ett problem som respondenterna ofta stöter på. Respondenterna anser att de flesta rekommendationer som finns för eleven inte är applicerbara i en idrottshall miljö.

“Men det är ju svårt att applicera mycket av det... De utgår ju tyvärr bara från klassrumssituationer oftast”

“Mycket är det mentorerna som tar just det och skickar ut vad man ska göra för anpassningar. Men det gäller framför allt de teoretiska ämnena och inte de praktiska, tyvärr”

Två respondenter berättade att de hade ett bra stöd från mentorerna för eleven med NPF-diagnos och kan därifrån få stöd i sitt arbete. Vidare berättar flera av respondenterna att de känner att de har ett bra stöd från skolan generellt. De berättar att det har effektiva arbetslagsmöten där de har möjlighet att ställa frågor och få stöd i vad som funkar på andra lärares lektioner. Samma respondent berättar att hen får ett jättebra stöd av skolans elevhälsoteam där respondenten känner att hen kan få stöttning och hjälp i sin lärarroll. Vidare berättar en annan respondent att deras skola har ett team som kallas för trygghetsteam som löser större konflikter, har den närmaste kontakten med vårdnadshavare och även där kan lärarna söka stöd och hjälp i sitt arbete. Sammanfattningsvis verkar den här frågan vara något som är upp till varje skola att besluta om själva. Skolan får själv se över sina behov och utifrån det besluta vilket stöd som lärarna ska få.

6.1.3 Relationer

När författarna genomförde intervjuerna så kom reflektionen kring relationer upp. Relationer med eleverna verkar vara nyckelfaktorn för att undervisa elever med NPF-diagnoser. Alla respondenter tog upp ämnet och ansåg att utan en relation så kommer inte undervisningen att fungera. Flera av lärarna berättar att elever med NPF-anpassningar vet ofta själva vad som behöver göras för att undervisningen ska fungera för dem och att även hålla öppna

konversationer kring elevens utmaningar med sin diagnos. Två av respondenterna berättar om hur viktigt det är att du visar att du bryr dig om eleven, att du som lärare visar empati och är lyhörd.

“Elever känner att du genuint bryr dig om hur de mår, då kommer de också vara mer öppna för det, det kommer vara lätt att diskutera med dem. Det är ju något som inte kommer gratis”

“För mig känns det som om att ha en relation till eleverna, det är ju nästan viktigare än alla anpassningar du kan göra. Att de visar att du genuint bryr dig.”

Många respondenter beskriver också hur viktigt det är med erfarenhet för att veta hur du som lärare ska bygga relationer och skapa en miljö där eleven känner sig trygg. En respondent beskriver vidare att du kommer väldigt långt med sunt förnuft. Hen berättar också att du måste vara påhittig och kreativ vilket en annan respondent styrker med att du alltid måste ha en plan B ifall den första planen inte blir som du har tänkt.

“... Att man har sunt förnuft, att man lyssnar in och är lyhörd liksom. Tydlighet och att man har lite empati och att man är jävligt påhittig... och det kommer ifrån erfarenhet både från livet i sig och från ens lärargärning.”

“Det är ju liksom det springer runt massa små tickande bomber heltiden så det gäller ju liksom att alltid ha en plan B”

En respondent beskriver om hur hen börjar arbeta med relationen i tidiga åldrar. Hen berättar om hur viktigt det är att uppmärksamma elever som läraren undervisar men också de elever som läraren inte undervisar. Respondenten beskriver vidare att en lärare får mycket gratis av att ha elever som hen inte undervisar men trots det ha en god relation till dessa. Respondenten menar att detta bidrar till att eleverna känner sig trygga med både läraren och i idrottsmiljön generellt.

“Det börjar ju egentligen på mellanstadiet... så här, uppmärksamma dom i korridorerna... Det är bara att säga något, släng en blick... Få dem att skratta liksom... Då har dom ju relation, så börja tidigt”

Det är flera av respondenterna som har använt uttrycket *“relationer är A och O”*. De berättar också att relationer skapar förtroende och förtroende bidrar till att få eleverna på din sida och tycka om dig. Detta är något som alla respondenter är eniga om. Om du som idrottslärare inte blir omtyckt så kommer inte du att kunna bedriva en undervisning. Du behöver bli omtyckt.

“... och återigen då har det med relation till elever och göra. Om de inte gillar dig kommer det bli skitjobbigt. Men om ni har en bra relation där ni pratar med varandra, det blir ju lättare”

Sammanfattningsvis är alla lärare eniga om att man kan göra vilka anpassningar som helst men i slutändan så är det ändå relationen som ses som den mest centrala och detta är något som alla respondenter är samstämmiga i.

6.1.4 Ramfaktorer

Nedan följer faktorer som tolkats som har tematiserats som ramfaktorer och hur de har påverkat respondenternas arbete med NPF-anpassningar.

6.1.4.1 Miljö

När det kommer till frågan om faktorer som påverkar arbetet med anpassningar så lyfts ämnet idrott och hälsa något komplexa karaktär fram. Exempelvis att det i regel är en rörlig och föränderlig miljö med mycket ljud och liknande.

”Ja alltså för oss är det ju svårt, vi har ju ingen egen idrottshall så just det här med strukturer till elev... Det sker ju grejer hela tiden och i en hall så blir det mycket ljudvolym”

Vidare kring lokaler nämns det faktum att de allt som oftast enbart har tillgång till en idrottshall och måste anpassa sig till de förutsättningar som råder. Exempelvis kring att skapa strukturer och eventuella avgränsningar i rummet. Vissa respondenter menar att anpassningarna som finns rekommenderade är främst anpassade utifrån teoretiska ämnen.

”De utgår tyvärr bara från klassrumssituationer oftast. Lite kan man använda men mycket skapar man sig egen lilla anpassning till”

En del respondenter ger även en bild av att ämnet idrott och hälsa inte känns prioriterat när det kommer till satsningar på anpassningar. Även när det kommer till underhåll av lokaler så menar en respondent att det påverkar eleverna negativt kring att delta i ämnet.

”och för just de här som tycker att det är lite jobbigt, det hjälper ju inte att saker och ting inte funkar, kallt, duschen inte funkar. Då är det ju så här, det kan göra att personen inte försöker på resten av terminen. Då är det liksom tillbaka på noll.”

”Det är något man kan tänka på när man tänker på praktiskt-estetiska, det spelar ingen roll hur bra relation du har om du inte har en miljö där personen kan känna sig lugn.”

Schemalaggningsen beskrivs av vissa respondenter som en utmanande faktor som påverkar arbetet med anpassningar. Exempelvis att antalet lektioner som ska rymmas i hallen är många vilket gör att det sällan finns en ledig tid för de som behöver individuellt stöd.

“Schemat är packat... ..var femte minut. Lösgöra en timme för bara de här fem eleverna liksom”

I vissa har skolan gjort lösningar med att nyttja andra lokaler för att frigöra mer tid i schemat och som nämnt tidigare så var det en respondent som inte hade en egen hall på skolan. De respondenter som har de förutsättningarna menar på att det är en utmaning att inte ha sina egna lokaler till förfogande.

6.1.4.2 Tid

Tiden till att göra Anpassningar upplever samtliga respondenter som en begränsning i arbetet. De flesta menar dock att det tar sig tiden ändå då de ser behovet.

”Nej det får man ju alltid bara ta så...”

”Jag vet inte om jag har tid till det men jag tycker väl att man borde ta sig tid till det om inte annat.”

Några respondenter har dock vid enstaka tillfällen fått tid avsatt för att arbeta med Anpassningar och gått in som resurs för enskilda elever eller mindre elevgrupper. Det har då varit efter beslut av rektor att göra den Anpassningen och avsättningen av resurser men verkar inte vara något som sker regelbundet.

“Då var jag avsatt som en extra resurs och jag körde matte och idrott med dem.”

“Men då fick jag också vissa tillfällen då jag fick ersättning så att säga. Som extra lektioner, till exempel var jag med honom och simmade helt själv, det var bara han och jag.”

I övrigt verkar de som nämnt att respondenterna hittar sig tid på eget initiativ för att skapa sig förutsättningar i undervisningssituationer. Gemensamt är även att de flesta önskar mer tid avsatt till planering av Anpassningar.

6.2 Upplevelse av utbildning

Under den här rubriken så presenteras lärarnas upplevelse av utbildning och deras tankar kring den utbildningen som de har fått både från Gymnastik- och idrottshögskolan men också den utbildning de har erbjudits under sin tid som lärare. Huvudtemat har författarna döpt till *Upplevelse av utbildning* och där med har författarna tagit fram sub-teman som presenteras med rubrikerna *Lärarutbildningen* och *Övrig utbildning och fortbildning*.

6.2.1 Lärarutbildningen

När respondenterna fick frågan om deras upplevelse kring den kunskapen som de har fått med sig i sin utbildning från Gymnastik- och idrottshögskolan kring NPF-diagnoser så var det eniga svar. Respondenter var eniga om att de hade haft en kurs kring specialpedagogik men beskriver att kursen till största del handlade om fysiska funktionsvariationer som till exempel elever som sitter i rullstol.

*“Ja den är väl obefintlig *suck*. Jag tror vi har haft en eftermiddag där någon grupp redovisade om några NPF- diagnoser”*

“Jag kan knappt minnas att vi hade någon utbildning i detta. Jag vet vi hade en hel del kring om man säger paraidrotter och fysiska funktionsvariationer men ingenting annat vad jag i princip kan minnas faktiskt”

“... men där pratade vi nog mera om AFA, hette det väl,? Alltså anpassad fysisk aktivitet. De mera agera när man har ett handikapp eller att man sitter i rullstol...”

Respondenterna visade även på en stark önskan av att ha en mer djupgående utbildning i elever med NPF- diagnoser. Den här resultatdelen går att sammanfatta att det fanns en stark önskan till att utöka specialpedagogiska utbildningen med hur en lärare kan arbeta med anpassningar för elever med NPF- diagnoser.

6.2.2 Övrig utbildning och fortbildning

När författarna ställde frågor kring deras övriga utbildning och erfarenheter inom NPF- anpassningar så fick författarna lite olika svar. Respondenterna berättar själva att de har ett eget intresse i just inhämtning av ny kunskap. Flera av respondenterna beskriver även att de är intresserade av att vidareutbilda sig kring ämnet men att det då måste finnas ett intresse från skolläring eller kommun.

En av respondenterna beskriver om en satsning som gjordes i kommunen som hen arbetade i. Den handlade inte just om NPF-anpassningar utan handlade mer om delaktighet. Hen beskriver vidare att detta var en seriös satsning från kommunen och menar att detta bidrog till hur den här läraren kunde arbeta mer inkluderande kring alla elever och inte bara elever med NPF- diagnoser.

“För man fick tänka till just vad ni har för diagnoser och så, utan men du blir ju lite mer allmänt för att alla ska känna sig inkluderade. Så det är nog den bästa utbildningen jag har fått.”

Flera av respondenterna var eniga om att det är ett viktigt ämne att prata om och att det oftast är ett ämne som tas upp under konferenser och personalmöten. De beskriver vidare att de har tvingats att lära sig mycket kring diagnoserna då de har flera elever i varje årskurs som kräver Anpassningar och stöttning.

En respondent beskriver att hen har fått sina erfarenheter då hen har en son som har ADHD och har behövt stöttning och Anpassningar både hemma och i skolan. Detta har gett den aktuella respondenten förståelse för diagnosen ADHD.

“Jag har ju en son som har ADHD så att ifrån det så här, tänker jag dubbelt och ja det kan man ju säga att det var en grym fortbildning, Bättre än den jag har fått via jobbet.”

Något som kunde utläsas från resultatet var att alla lärare gärna hade gått en utbildning om de hade blivit erbjudna en men att det är flera olika faktorer som påverkar om och när en sådan utbildning ska ges.

6.3 Tillgång och möjlighet till utbildning och fortbildning

Det slutliga huvudtemat som författarna tog fram var *Tillgång och möjlighet till utbildning och fortbildning*. Till huvudtemat har författarna tagit fram sub- teman som har döpts till rubrikerna “Nätverk” och *Möjligheten till fortbildningskurser*. Under detta avsnitt presenteras hur respondenterna känner att de har tillgång och möjlighet till utbildning och fortbildning. Det presenteras även vad som kan vara påverkande faktorer till att utbildning och fortbildning kan motsättas.

6.3.1 Nätverk

Kring tillgång och möjlighet till att få ny kunskap genom fortbildning lyfter fler av respondenterna upp närverksträffar de har med andra skolor inom kommunen eller skolkoncernen. De beskriver det som värdefullt att få diskutera och utbyta erfarenheter med andra idrottslärare både kring NPF-anpassningar och kring yrket i allmänhet. Även utbytet kollegor emellan på den skola de arbetar på beskrivs som värdefullt.

“Men det är kul att höra erfarenheter från andra. Det är inte fortbildning på det viset. Men det är alltid kul att få andra intryck. Sen är vi två lärare här och då tar man inryck litegrann.”

Även nätverk på de aktuella skolorna i form av arbetslag och mentorer lyfts fram som viktig faktor för att utbyta kunskaper och får stöd i arbetet. Vidare att det är något som brukar vara ett återkommande ämne på konferenser på skolan.

“Ja alltså, vi har produktiva arbetslagsmöte och jag har ju 6–9. Men sen så brukar jag hoppa runt i övrigt också bara för att så här komma in 5–10 minuter. Här är jag, har ni någon i idrott vi behöver diskutera, har ni någon elev ni funderar över någonting?”

En respondent lyfter vikten av att skolan arbetar enhetligt med Anpassningar och i mötet med elever.

“Det tror jag är nyckeln liksom. Att jag vet vad andra säger till de här eleverna och dom vet vad vi säger. Jag kan fråga någon - vad funkar hos er? Ja men det här funkar. Ja och då gör jag samma sak och så funkar det.”

Sammanfattningsvis verkar det finnas en önskan hos respondenterna att få mer tillgång till utbildning men att det också finns flera utmaningar i att ge den möjligheten och då läggs ansvaret på en högre instans såsom rektor eller huvudman. Vidare menar flera av respondenterna att de ändå har ett stöd i form av utbildning och nätverk genom utbyte av andra skolors utmaningar och lösningar.

6.3.2 Möjligheten till fortbildningskurser

Tillgången och möjligheten till att gå arrangerade kurser tenderade att se lite olika ut för de respektive respondenterna. Ingen av dem upplevde dock att det var något som erbjöds utan det var snarare något de själva behövde ta initiativ till. Några respondenter ger exempel på att de har gemensam fortbildning kring vissa ämnen och att NPF har varit inkluderat i det men på senare tid har andra ämnen prioriterats.

“Kanske just nu när det är mycket annat som händer på skolan kring skolan och sådant man behöver fokusera på... ..jag vet inte om det går att plocka bort så mycket egentligen heller utan det är väl att man behöver prioritera vad som behöver jobbas med”

Gemensamt för respondenterna verkar vara att de har ett intresse att ta del av fortbildning men att det finns flera faktorer som ses som ett hinder. Exempelvis tiden som finns till förfogande och även att ansvaret till stor del ligger på den enskilde läraren.

“Alltså jag tror att om jag hade velat mer så tror jag nog att du skulle få gå på mer kurser men det orkar man inte alltid heller. Men jag tror att, hade jag bett om det så tror jag nog att en skollledning skulle se positivt på det.”

“Det är ju fint att säga att det finns på nätet, det är upp till var och en att söka efter det. Det funkar inte riktigt, det är så mycket annat man ska göra...”

En respondent lyfter även fram den ekonomiska aspekten när det gäller möjlighet till fortbildning. I och med att kommunen och skolan har en ansträngd ekonomi så är upplevelsen att möjligheten till fortbildning begränsas.

*“Men det har nog mer med sparkraven i kommunen liksom... ..skulle jag komma så här, men jag vill göra en två dagars kurs kring det här så vet jag inte om det skulle vara så populärt. Jag vågar fan inte ens fråga chefen *skratt*”*

Möjligheterna ser därmed olika ut beroende på skolan de arbetar på. Intresset verkar finnas hos respondenterna men det ligger på dem själva att leta fram möjliga kurser eller liknande. Vidare upplevs också ett visst hinder i form av tid och ekonomiska aspekter.

7 Diskussion

Diskussionen är uppdelad i två delar. Först följer ett avsnitt med diskussion av resultaten och därefter en diskussion av den valda metoden.

7.1 Resultatdiskussion

Nedan följer en diskussion av resultatet. Diskussionen är uppdelad i tre delar där den första behandlar aspekten av relationer och relationsskapande vilket var något som tydligt framkom och var återkommande i resultaten. Det andra avsnittet behandlar utbildning både i form av upplevelse och även tillgången till den framöver utifrån flertalet aspekter. Avslutningsvis behandlas tid och resurser som påverkar arbetet i kopplingen till ramfaktorteorin.

Ramfaktorteorin finns dock genomgående i alla avsnitt då aspekter av den finns med och påverkar kring flera aspekter som respondenterna lyfter fram.

7.1.1 Relationer och relationsbyggande

Relationer lyfts fram som det mest avgörande i arbetet med elever och anpassningar. Behovet av att se individen är en viktig del i arbetet (Hjörne, 2016; Lee & Haegele, 2016; Menear & Smith, 2011; Thoren et al., 2021; Zhang & Griffin, 2007). O’Leary et al. (2020) menar vidare att skapa relationer med elever är framgångsrikt i arbetet och något som bör läggas vikt vid. Respondenterna i vår studie menar att det är det absolut viktigaste och de rekommenderade anpassningar som finns blir svåra att genomföra om det inte finns en relation. Higgins et al. (2018) för liknande resonemang kring att se varje elevs individuella behov och göra anpassningen utifrån det och att det vidare gynnar både den specifika eleven och klassen som helhet.

Anpassningar som lyfts fram är allt som oftast kopplade till att skapa strukturer i klassrumsmiljöer (Felzer-Kim et al., 2021; Higgins et al., 2018; Ljusberg, 2011; Malmqvist, 2018). Respondenterna i vår studie menar också på att struktur är den viktigaste och mest generella anpassningen de gör. Samtidigt bygger den strukturella anpassningen på att ha en förståelse för individens behov och därmed en relation med individen (Felzer-Kim et al., 2021; Higgins et al., 2018; Lee & Haegele, 2016; Menear & Smith, 2011; Thoren et al., 2021; Zhang & Griffin, 2007). Därmed bör relationsbyggande prioriteras med elever för att skapa

den förståelsen samt ett professionellt förhållningssätt från lärarna. Det bör kanske även vara något som lyfts fram i samband med utbildning inom området.

Stödet från kollegor och annan personal på skolan och samarbetet däremellan ses som en viktig faktor för att tillgodose det stöd eleverna är i behov av (O’Leary et al., 2021). I de intervjuer som genomfördes i denna studie framkom det att det verkar se lite olika ut på de respektive skolorna men att den typen av nätverk är viktiga. Det gentemot att skolans uppdrag att ge anpassningar bör dessa typ av nätverk stärkas upp och vara ett fungerande stöd till undervisande lärare (Skolverket, 2023; O’Leary et al., 2021).

7.1.2 Utbildning

Respondenterna i studiens bild är att lärarutbildningen inte gett dem tillräcklig kunskap kring NPF-diagnoser. Samtidigt visar resultaten på att de möter elever med NPF-diagnoser i varje klass de undervisar. Upplevelsen av att det varit en bristande del är gemensam oavsett när de tog sin examen medan Hjärne (2016) visar på att andelen elever med NPF-diagnos ökat kraftigt över tid under hela 1900-talet. Det kan därmed tyckas märkligt att kunskap kring NPF inte fått ett större utrymme i utbildningen. Där anser vi att lärosätena bör ta ett större ansvar och utforma utbildningarna för att förbereda lärarstudenterna för den verklighet de kommer möta. I det bör kunskap om NPF-diagnoser innefattas.

Behovet av utbildning och fortbildning tycks kunna tydas hos respondenterna i vår studie vilket även den tidigare forskningen lyfter fram att kunskapen hos lärarna behöver öka (Carlson et al., 2006; Malmqvist, 2018; O’Leary et al., 2020; Thoren et al., 2021). Samtidigt verkar tiden vara en begränsande faktor till att ta del av fortbildning hos samtliga respondenter i denna studie vilket kan härledas till de ramfaktorer som påverkar (Lindblad et al., 1999). Lindblad et al. (1999) menar dock att allt inte kan hänvisas till ramfaktorer utan det handlar om ett sunt förnuft. Där borde det därmed vara en prioriteringsfråga som kanske inte först och främst ligger på den enskilda läraren utan snarare hos rektor och skolledning att faktiskt prioritera den frågan. Likt att Hjärne (2016) visar att andelen med elever med NPF-diagnoser ökat bör det finnas ett behov att möjliggöra tid för fortbildning. Skolan har i uppdrag att erbjuda stöd så att alla elever har möjlighet att klara sin utbildning (Skolverket, 2023). Ahmed et al. (2021) menar att elever med särskilda behov riskerar att diskrimineras utifrån det och det bör vara ytterligare en anledning att frågan bör prioriteras. Även om

kunskap och stöd finns från specialpedagoger och elevhälsoteam så bör de enskilda lärarna ha en viss kunskap, allra helst eftersom de känner ett behov av det (Carlson et al., 2006; Malmqvist, 2018; O’Leary et al., 2020; Thoren et al., 2021). Några av respondenterna i vår studie menar dessutom att de rekommendationer som de får inte alltid är applicerbara för ämnet idrott och hälsa och de behöver själva göra egna anpassningar utifrån de rekommendationer de får till sig.

7.1.3 Tid och resurser

Tillgänglig tid och tillgängliga resurser är något som flera respondenter i vår studie lyfter fram som begränsade faktorer när det kommer till arbetet med anpassningar och mötet med elever över lag. Delar av det kan hänvisas till ramfaktorer i form av de uppdrag de har i sin tjänsteläggning och det blir en fråga om prioriteringar (Lindblad et al., 1999). Respondenterna nämner dock att de ofta *tar sig tid* till sådana situationer och där är frågan om lärarens sunda förnuft kommer fram och de tar sig till anpassningen eller elevmötet (Lindblad et al., 1999). Frågan tycks snarare ligga på en högre nivå så som skolledning eller kommun i form av tillsättning av resurser som i sin tur kan tänkas vara styrt av andra ramfaktorer så som ekonomi. Men där kanske det också bör vara en fråga om prioritering utifrån att ge alla elever möjlighet till undervisning samt att elever inte ska diskrimineras utifrån sin funktionsnedsättning (Skolverket, 2023; Ahmed et al., 2021).

Några respondenter i vår studie lyfter fram att de mött och undervisat särskilda undervisningsgrupper för elever med NPF-diagnoser där det funnits extra resurser avsatt. Det tycks ha varit ett beslut från rektor med denna lösning och det gjorts en prioritering utifrån det. Malmqvist (2018) undersökte dessa typer av upplägg och menade att det fanns risker kopplat till exkludering och att den typen av system behövde utvärdera närmare. De respondenter i vår studie som hade mött liknande upplägg menade på att det i det stora hela fungerat bra men att målsättningen varit att eleverna skulle återgå till ordinarie klasser. Det ligger även i linje med Skolverkets (2023) rekommendationer att alla ska inkluderas. Det skapar dock ett dilemma som båda respondenterna i vår studie och Malmqvist (2018) är inne på gentemot att inkludera eleverna men att också skapa förutsättningar och att det för vissa elever fungerar bättre med undervisning i en mindre grupp. En lyckad inkludering tycks också påverkas av gruppens sammansättning och de andra individerna i klassen (Ahmed et al., 2021; Malmqvist, 2018; O’Leary et al., 2020; Thoren et al., 2021). Respondenterna i vår

studie är inne på samma sak, att sammansättningen av klasser och gruppkonstellationer har påverkan när det kommer till anpassningar. Återigen handlar det om att se till individens behov och göra anpassningen utifrån det samt de förutsättningar som finns på den aktuella platsen (Hjörne, 2016; Lee & Haegele, 2016; Menear & Smith, 2011; Thoren et al., 2021; Zhang & Griffin, 2007).

Många av de anpassningar som rekommenderas är kopplade till rumsliga strukturer (Felzer-Kim et al., 2021; Higgins et al., 2018; Ljusberg, 2011; Malmqvist, 2018; Thoren et al., 2021). Respondenterna i vår studie menar samtidigt att det alltid inte är möjligt utifrån de lokaler som finns att tillgå men försöker hitta lösningar och här kanske det kommer till en fråga om sunt förnuft hos de undervisande lärarna. Att de hittar vägar runt ramfaktorerna för att skapa den undervisning de syftar till (Lindblad et al., 1999). Vidare menar några respondenter att bristande underhåll i lokalerna blir någon form av ramfaktor som ställer till med problem för en del elever. Frågan ligger inte direkt hos läraren utan snarare på skolan och skolledning och frågan vidare blir om det är en ramfaktor att hänvisa till eller beror på en okunskap eller ovilja från skolledningen att åtgärda. Även om skolan har ett svårt ekonomiskt läge bör lokalerna vara anpassade för att tillgodose elevernas behov (Skolverket, 2023). Om en trasig lampa eller ostädad dusch hindrar eleven från deltagande bör det vara en tämligen enkel åtgärd eller anpassning att prioritera från skolledningen.

7.2 Teoridiskussion

Studiens resultat väcker en teoridiskussion som centreras kring ramfaktorteorin och dess relevans för lärarnas arbete med NPF-anpassningar inom ämnet idrott och hälsa. Enligt teorin påverkar omgivande faktorer individens prestation eller arbete. I detta sammanhang diskuteras särskilt ramfaktorerna miljö och tid i relation till lärarnas upplevelser (Lindblad et al., 1999).

När det gäller miljö visar resultaten på att bristen på egna idrottshallar, ljudnivån och underhåll av lokaler. Ramfaktorteorin stöder detta synsätt genom att betona hur en utmanande miljö kan påverka prestationen. Det framhåller vikten av att skapa en gynnsam och anpassningsbar miljö för att effektivt stödja elever med NPF-diagnoser.

Teorins fokus på tid som en kritisk faktor återspeglas i lärarnas upplevelse av begränsad tid för anpassningar. Deras önskan om mer tid för planering och anpassningar accentuerar teorins resonemang om att tillgänglig tid har en direkt inverkan på individens möjlighet att prestera och anpassa sig. Följaktligen kan strategier såsom förändrad schemaläggning eller specifik tid avsatt för anpassningar vara avgörande för att hantera dessa tidsutmaningar detta verkar vara upp till kommunen att besluta om hur tiden ska fördelas detta är även något som Lindblad et al. (1999) beskriver.

Sammanfattningsvis understryker resultaten att ramfaktorteorin utgör en lämplig ram för att analysera de omgivande faktorernas påverkan på lärarnas arbete med NPF-anpassningar. Genom att implementera strategier som tar hänsyn till miljö, tid och utbildning kan en mer stödjande och inkluderande undervisningsmiljö skapas för elever med NPF-diagnoser inom ämnet idrott och hälsa vilket ramfaktorteorin stödjer oss i att tolka (Lindblad et al., 1999). Samtidigt stöds resultaten mot att yttre ramar har en relativt stor påverkan på utfallet av undervisningen och där menar Lindblad et al. (1999) att lärarens sunda förnuft bör ha en påverkan. Resultaten visar dock på att respondenterna använder sunt förnuft för att hitta lösningar och allt inte kan hänvisas till ramfaktorer (Lindblad et al., 1999).

Vid ett val av en annan teori hade analysen av resultatet kunnat se annorlunda ut om den teoretiska utgångspunkten exempelvis riktat sig mot inkludering. Samtidigt nämner respondenterna själva tydliga kopplingar till ramfaktorer så det hade troligen inte kunnat gå att bortse från (Lindblad et al., 1999).

7.3 Metoddiskussion

Under den här rubriken så kommer den valda metoden diskuteras och reflekteras kring. Författarna kommer presentera hur de insamlingen av materialet gick och även om de stötte på några hinder som kopplas till metoden under uppsatsens gång.

När författarna skulle välja metoden så valde de mellan att göra en kvantitativ eller en kvalitativ metod. Båda metoderna har sina fördelar och sina utmaningar. I det här fallet föll de flesta fördelarna för den här uppsatsen på den kvalitativa metoden eftersom författarna ansåg att de skulle besvara studiens frågeställningar. Författarna önskade att få breda och utförliga kunskapsbeskrivning i stället för korta och en-svarsfrågor och därav blev det en kvalitativ metod för den här uppsatsen. Författarna önskade även att få färre svar men med ett ökat och djupare perspektiv per besvarad fråga (Bryman, 2018; Patel & Davidsson, 2019). Författarna var medvetna om att denna metod var tid- och arbetskrävande men kände ändå att det vägde upp vad författarna faktiskt ville ha ut av uppsatsen (Bryman, 2018; Patel & Davidsson, 2019).

När författarna kom till urvalet så hade de en önskan om att få ett slumpmässigt urval för att kunna få ett generaliserbart resultat (Kvale & Brinkman, 2021). Vidare är detta en väldigt stor utmaning då tiden som många människor har sällan räcker till. Det kan i sin tur leda till att respondenterna faktiskt inte vill lägga tiden på att bli intervjuade. Därav valde författarna ett bekvämlighetsurval. En till bidragande faktor till att författarna valde det här urvalet var för att det lämpade sig väl till den avsatta tiden för uppsatsen. När man använder sig av ett bekvämlighetsurval så leder det till att det gör det svårt att dra ett generaliserbart resultat (Bryman, 2018). Något som dock var positivt med urvalet var att alla de tillfrågade respondenterna valde att delta i studien. En till utmaning med ett bekvämlighetsurval är att de respondenter som är villiga att ställa upp ofta har ett intresse i ämnet och möjligtvis har en viss kunskap i ämnet. Därav är det ännu en utmaning med just ett bekvämlighetsurval (Bryman, 2018).

Författarna fick en svarsrespons på fem respondenter och intervjuer. Detta räckte för att författarna skulle känna att de hade tillräckligt med material för att kunna göra en analys och dra slutsatser.

7.2.1 Styrkor och svagheter

I alla uppsatser och studier som man genomför så finns det alltid styrkor och svagheter. Den här uppsatsen innehåller mycket styrkor men har också en del svagheter som hade kunnat genomföras på ett annorlunda sätt. Under detta stycke så kommer författarna att börja reflektera om de styrkor som de anser att uppsatsen innehåller.

En styrka som författarna anser att uppsatsen innehåller är att de har genomfört nästan alla intervjuer digitalt. Det har lett till att författarna har kunnat spela in hela intervjun och även haft möjlighet att få med både bild och tal. Detta har visats sig ha underlättat under transkriberingsprocessen då alla sinnesintryck har kunnat återspeglats och även spela upp intervjun igen. Författarna kan också garantera att de inte heller har gjort några feltolkningar då de har kunnat gå tillbaka och granskat materialet i detalj utan att förhastat fram ett resultat (Bryman, 2018). Vidare har detta varit en styrka då den ena författaren som ställde frågor under intervjuerna har kunnat gå tillbaka och kolla igenom intervjun igen vilket i sin tur ledde till att varken den som intervjuade eller den som intog en mer passivroll och studerade intervjupersonen gjorde feltolkningar (Bryman, 2018).

En annan styrka som uppsatsen har är valet av metoden. Författarna känner sig nöjda med att de valde en kvalitativ metod som metod. Detta har lett till att författarna har fått en mer fördjupade beskrivningar av läget och har därifrån kunnat besvara sina frågeställningar (Bryman, 2018; Patel & Davidsson, 2019). Författarna anser också att det har lett till att uppsatsen har fått en mer personlig och djupare diskussion kring ämnet. Vidare bidrog metoden till att författarna har fått svar på det de ville ha svar på. Ingen respondent har i feltolkat frågorna utan om respondenten undrade något om frågorna eller inte förstod frågan så kunde författarna beskriva frågan tydligare. Detta är även något som Patel och Davidsson (2019) tar upp som en styrka med en kvalitativ metod.

En annan aspekt som kan tänkas vara en svaghet med just den kvalitativa metoden är att författarna gör en tolkning av respondenternas utsägnande vilket i sin tur gör att författarna tolkar det som respondenternas beskriver (Patel & Davidsson 2019). Detta har författarna distanserat sig ifrån genom att fråga respondenterna och de ville läsa igenom det transkriberade materialet för att försäkra sig om att de har uppfattat och tolkat respondenten rätt. Ingen respondent valde att ta del av det materialet. En annan styrka under detta

avseenande var att författarna genomförde transkriberingen tillsammans. Vissa svårtolkade meningar kunde författarna tillsammans komma fram till vad som faktiskt sades och kan därmed garantera att allt som sades kom med under transkriberingen.

Vidare kan även de digitala intervjuer ses som en svaghet då författarna inte vet vad respondenten hade runtomkring sig. De visste inte heller vart respondenten sitter, om hen sitter på en lugn eller livlig plats. Detta är något som författarna har tagit i beaktning och reflekterat över men ansåg också att det kan vara en trygghet för respondenterna att få känna själv vart hen vill sitta. Författarna anser då att respondenterna troligtvis valde en plats där de kände sig trygga och kunde besvara på frågorna ostört.

Något som kan ses som en svaghet i den här uppsatsen är att författarna endast använde sig av fem respondenter. Detta anser dock inte författarna som en svaghet, de anser att det hade tillräckligt med information och material för att kunna skriva ett resultat och även där dra en slutsats. Alla respondenter hade generellt likande åsikter kring ämnet vilket bidrog till att författarna inte kände att de behövde en ytterligare respondent. Detta var också något som de diskuterade med sin handledare vilket handledaren höll med om att författarna inte behövde en ytterligare respondenten för bara sakens skull.

8 Slutsatser

Resultaten tyder på att lärarna har varierande upplevelser av den utbildning de har fått inom området neuropsykiatriska funktionsvariationer (NPF). De beskriver bristande inslag av NPF-relaterade ämnen under sin lärarutbildning och att lärarutbildning främst har fokuserat på fysiska funktionsvariationer. Högskolorna och lärarutbildarna bör därför se över innehållet avseende specialpedagogik och öka kunskaperna kring NPF.

När det gäller möjligheten till fortbildning visar resultaten på en övergripande utmaning. Lärarna anser att de i hög grad måste ta egna initiativ för att inhämta kunskap om NPF och anpassningar. Många påpekar tidsbegränsningar och ekonomiska hinder som begränsande faktorer för deras möjlighet att delta i fortbildning.

Angående det stöd som lärarna upplever som tillgängligt, indikerar resultaten en del utmaningar. Många lärare beskriver en brist på tid för att genomföra nödvändiga anpassningar och upplever att de ofta måste skapa egna lösningar. Det finns också en känsla av att miljöfaktorer, som tillgång till anpassade lokaler och utrymme i schemat påverkar möjligheten att genomföra effektiva anpassningar för elever med NPF-diagnoser.

Sammanfattningsvis pekar resultaten på behovet av en mer omfattande och specifik utbildning för lärare kring NPF-diagnoser. Möjligheten till fortbildning bör utökas och anpassas för att möta de specifika behoven som lärare har när det gäller att stödja elever med NPF. Dessutom behöver skolor och skolledningar aktivt stödja lärare genom att främja en inkluderande miljö och erbjuda resurser för fortbildning, särskilt med tanke på de utmaningar som lärarna upplever i sitt dagliga arbete.

8.1 Förslag på vidare forskning

Vårt arbete har undersökt NPF-diagnoser i ett större perspektiv och framför allt stödet kring det. I resultaten framkommer det dock att respondenterna upplever utmaningar i samband med anpassningar. Framför allt när det kommer till elever med diagnoser inom autismspektrum medan elever med ADHD-diagnoser fungerar relativt väl. Därför kan det finnas ett behov att studera arbetet med elever med enbart autism inom detta område likt det Felzer-Kim et al. (2021) gjort. Framför allt elever med en diagnos på autismspektrumet utan intellektuell funktionsnedsättning och därmed läser enligt grundskolans läroplan i ordinarie klasser. I och med att mycket av arbetet präglas av relationer så kan det finnas ett behov att studera relationsbyggande insatser i skolan.

Käll- och litteraturförteckning

1177 Vårdguiden (29 juni 2023) *Samhällsstöd till barn med funktionsnedsättning*.

<https://www.1177.se/barn--gravid/vard-och-stod-for-barn/funktionsnedsattning-hos-barn/samhallsstod-till-barn-med-funktionsnedsattning/>

Ahlström, J., & Spring, J. (2022). *Manliga tränares arbete kring menstruationens påverkan på träning: En kvalitativ studie*. [Examensarbete, Gymnastik- och idrottshögskolan]. DiVA. <http://gih.diva-portal.org/smash/get/diva2:1742632/FULLTEXT01.p>

Ahmed, A., Hammarstedt, M., & Karlsson, K. (2021). Do Schools Discriminate against Children with Disabilities? A Field Experiment in Sweden. *Education Economics*, 29(1), 3–16. <https://doi.org/10.1080/09645292.2020.1855417>

Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, 3(2), 77-101.

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder* (3 uppl). Stockholm: Liber

Carlson, S., Frankenberger, W., Hall, K. M., Totten, S. J., & House, K. (2006). International Perspectives on Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder: A Comparison of Teachers in the United States and Sweden. *Journal of the American Academy of Special Education Professionals*, 107–121.

Felzer-Kim, I. T., Campbell, H., Vallabheneni, N., Peterson, A., & Hauck, J. L. (2021). Working with Children with Autism in General Physical Education: Useful Applied Analysis Concepts. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 92(9), 50-55. <https://doi.org/10.1080/07303084.2021.1977741>

Gymnastik- och idrottshögskolan. (24 november 2022). Personuppgiftsbehandling vid uppsatser. <https://www.gih.se/uppsats/gdpr>

Higgins, A. K., Sluder, J. B., Richards, J. M., & Buchanan, A. M. (2018). A New and Improved Physical Education Setting for Children with ADHD. *Strategies: A Journal for Physical and Sport Educators*, 31(4), 26–32. <https://doi.org/10.1080/08924562.2018.1465869>

Hjörne, E. (2016). The Narrative of Special Education in Sweden: History and Trends in Policy and Practice. *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*, 37(4), 540–552. <https://doi.org/10.1080/01596306.2015.1073017>

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. (Tredje [reviderade] upplagan). Lund: Studentlitteratur

Lee, J., & Haegele, J. A. (2016). Understanding Challenging Behaviors of Students with Autism Spectrum Disorder in Physical Education. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 87(7), 27-30. <https://doi.org/10.1080/07303084.206.1202802>

Lindblad, S., Linde, G & Naeslund, L. (1999). Ramfaktorteori och praktiskt förnuft. *Pedagogisk forskning i Sverige*, 4(1), ss. 93-109.

Linde, G. (2012). *Det ska ni veta! En introduktion till läroplansteori*. 3. Uppl. Lund: Studentlitteratur

Ljusberg, A.-L. (2011). The Structured Classroom. *International Journal of Inclusive Education*, 15(2), 195–210. <https://doi.org/10.1080/13603110902763433>

Malmqvist, J. (2018). Has Schooling of ADHD Students Reached a Crossroads? *Emotional & Behavioural Difficulties*, 23(4), 389–409. <https://doi.org/10.1080/13632752.2018.1462974>

Meneer, K. S., & Smith, S. C. (2011). Teaching Physical Education to Students with Autism Spectrum Disorders. *Strategies: A Journal for Physical and Sport Educators*, 24(3), 21-24.

O’Leary, N., Longmore, C., & Medcalf, R. (2020). Factors Influencing a Physical Education Teacher’s Pedagogical Games Practices with Pupils Experiencing Social, Emotional and Mental Health Issues. *European Physical Education Review*, 26(2), 305–321. <https://doi.org/10.1177/1356336X19856386>

Patel, R. & Davidsson, B. (2019). *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. (5., [uppdaterade] uppl.) Lund: Studentlitteratur

Skolverket. (5 oktober 2023). Extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram.

<https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/extra-anpassningar-sarskilt-stod-och-atgardsprogram>

Specialpedagogiska skolmyndigheten. (13 oktober 2023). *Autism*.

<https://www.spsm.se/funktionsnedsattningar/autism/>

Thoren, A., Quennerstedt, M., & Maivorsdotter, N. (2021). What Physical Education Becomes When Pupils with Neurodevelopmental Disorders Are Integrated: A Transactional Understanding. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 26(6), 578–592.

<https://doi.org/10.1080/17408989.2020.1834525>

Vetenskapsrådet. (2002). Forskningsetiska principer.

https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25b05/1555332112063/Godforskningssed_VR_2017.pdf

Vetenskapsrådet. (2017). God forskningssed.

https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25b05/1555332112063/Godforskningssed_VR_2017.pdf

Zhang, J., & Griffin, A. J. (2007). Including Children with Autism in General Physical Education: Eight Possible Solutions. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance (JOPRED)*, 78(3), 33-37.

Bilaga 1

Intervjuguide

Syftet med uppsatsen är att undersöka vilken kunskap och utbildning lärare i ämnet idrott och hälsa på grundskolan har erhållit. Samt vilket arbete samt tillgång till stöd och fortbildning de har kring NPF-anpassningar.

Inledning- Uppvärmning

Berätta lite om dig själv och din arbetsplats

- Vad för typ av skola jobbar du på?
- Hur länge har du varit lärare?
- Är du endast idrottlärare eller har du något mer ämne?
- Vilka årskurser jobbar du just nu i?
- Hur många elever skulle du uppskatta att du har som behöver NPF- anpassningar?

Huvuddel

Kunskap

- Hur är din upplevelse kring utbildningen du har fått kring området?
 - Via lärarutbildningen
 - Via fortbildningskurser
 - Egen inhämtad kunskap
- Preciserar hur den kunskapen ser ut
 - Din syn
 - Erfarenheter
- Hur upplever du att de rekommendationer som finns är applicerbara i din arbetssituation?
 - Finns resurser i form av tid, fysiska etc.?
 - Har du tillgång till stöd från specialpedagoger etc. för att göra anpassningar?
- Vilka utmaningar upplever du som störst/svårast i samband med NPF-anpassningar?

Tillgång till kunskap och fortbildning

- Hur upplever du möjligheten till fortbildning och inhämtning av ny kunskap?
 - Berätta om din syn på den möjlighet till kunskap och fortbildning som finns tillgänglig (kurser, arbetslag etc.)
- Hur upplever du tillgängligheten till stöd?
 - Behöver du ”beslut” från rektor?
 - Finns det tid till att hämta kunskap?

Avslut

- Sammanfattning av vad som har sagts.
- Är det något du vill tillägga eller ändra?

- Har du några övriga frågor om intervjun?
- Har du någon ytterligare egen info/erfarenhet i ämnet som du skulle lägga till?
- När vi är klara med transkriberingen skulle du då vilja ha de transkriberade materialet för att läsa igenom så att vi har förstått dig på ett korrekt sätt?

Tack för din medverkan!

Bilaga 2

Missivbrev

Idrottslärare, vi behöver dig!

Vi är två studenter som studerar på Gymnastik- och idrottshögskolan vid namn Johan Ahlström och Johanna Spring. Vi utbildar oss till ämneslärare med idrott & hälsa som huvudämne. Nu under hösten 2023 skriver vi vår avslutande D-uppsats.

Syftet med uppsatsen är att undersöka vilken kunskap och utbildning lärare i ämnet idrott och hälsa på grundskolan har erhållit kring NPF-anpassningar. Samt vilket arbete samt tillgång till stöd och fortbildning lärare har kring NPF-anpassningar. Vi söker dig som undervisar i idrott & hälsa på grundskolan och är villig att ställa upp på en intervju. Intervjun genomförs digitalt via Zoom och vår uppskattning är att den tar ca. 20–30 minuter.

Ditt deltagande i studien frivilligt och du kan närsomhelst avbryta din medverkan. Vi kommer spela in intervjun och därefter transkribera materialet. När uppsatsen är inlämnad och godkänd så kommer allt material att raderas från samtliga enheter. Din medverkan kommer vara helt anonym i det publicerade materialet. Om du önskar så kontaktar vi dig gärna när uppsatsen är klar så att du får ta del av det färdiga resultatet.

Vid frågor så finner du kontaktuppgifter nedan. Hör gärna av dig om du vill medverka eller inte medverka. Dina erfarenheter är ovärderliga för oss och vi hoppas att du vill ta chansen att medverka i uppsatsen.

Med vänliga hälsningar

Johan Ahlström & Johanna Spring

Kontaktuppgifter

Johan Ahlström
johan.ahlstrom@student.gih.se
070-6579739

Johanna Spring
johanna.spring@student.gih.se
073-0578778

Kontaktuppgifter handledare

John Berg
John.berg@gih.se

